

Guia docent

210736 - AC - Arquitectura i Cultura

Última modificació: 18/06/2020

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 756 - THATC - Departament de Teoria i Història de l'Arquitectura i Tècniques de Comunicació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN ESTUDIS AVANÇATS EN ARQUITECTURA-BARCELONA (Pla 2015). (Assignatura optativa).
MÀSTER UNIVERSITARI EN ARQUITECTURA (Pla 2015). (Assignatura optativa).

Curs: 2020   **Crèdits ECTS:** 5.0   **Idiomes:** Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: MARTA LLORENTE DIAZ

Altres: Segon quadrimestre:
MARTA LLORENTE DIAZ - THC2

METODOLOGIES DOCENTS

Mètode expositiu/Lliçó magistral
Classe expositiva participativa
Seminari/Taller
Treball autònom
Tutoria

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

1. És apte per a:
  - aplicar les metodologies d'anàlisi i les tendències actuals historiogràfiques relacionades amb la teoria de l'art, l'arquitectura i la ciutat
2. És capaç de:
  - desenvolupar el raonament crític davant del fet arquitectònic i el seu context social i cultural, històric i actual, per saber comunicar i sintetitzar les idees i argumentacions relatives a la producció artística i arquitectònica, a la producció d'espai en general, a la gestió urbana i a la gestió cultural
  - elaborar projectes d'investigació de teoria i història de l'arquitectura, en l'elaboració de tesis doctorals i en la col·laboració de processos de gestió cultural urbana i museística
3. Aprofundirà sobre coneixements relatius a la teoria i la història de l'arquitectura, dins de les tradicions de pensament teòric i crític de la nostra cultura i en el context general de les arts, de les tècniques i de la producció de l'espai

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	15,0	12.00
Hores aprenentatge autònom	80,0	64.00
Hores grup petit	30,0	24.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

Descripció:

En aquesta assignatura s'oferirà una visió panoràmica de la cultura dins de la qual es precisarà el paper de l'arquitectura com a agent i exponent dels diferents contextos culturals. Es pretenen desenvolupar relacions concretes entre diferents mitjans culturals i formes de producció i de comprensió de l'arquitectura i de la ciutat, com ara la literatura, el cinema o les arts escèniques. També dóna cabuda a la revisió crítica de determinats escenaris històrics considerats sota la mirada d'un concepte ampli de cultura en relació a l'arquitectura, a la ciutat i al medi habitat.

S'imparteixen dos blocs diferents de 2,5 ECTS cadascun:

Bloc 1 El text literari i l'espai habitat: Formes de la memòria textual
Professora: Marta Llorente

La literatura, la memòria escrita, recull l'experiència de l'espai habitat. Abans de l'escriptura, la paraula va ser guardada en l'àmbit d'una memòria oral que encara permet sentir el seu poder als primers textos escrits. Però la paraula pronunciada desapareix del món si no crea l'estratègia per establir una forma de representació escrita: una tècnica de escriptura. L'escriptura és una forma de registre del llenguatge, una forma de representació, que des del seu origen té cura d'una multitud de funcions. Amb el pas del temps, el text, ja sigui inscrit o escrit, va transformant el seu sentit en la multiplicitat de lectures que atrapa. Es converteix molts cops en l'única font que permet comprendre el sentit de l'experiència del fet d'habitar, ja sigui l'espai propi o l'espai compartit per la comunitat. Aquest curs planteja algunes lectures de textos, antics i contemporanis, que permeten reconstruir aquesta forma de memòria de l'espai. El contingut del curs consisteix en la reconstrucció d'alguns paisatges de la memòria d'habitar. L'objectiu és reconèixer les estructures i les formes que adopta el text en aquelles lectures que permeten establir una determinada reconstrucció de la memòria.

El curs s'estructura en exposicions teòriques acompanyades de lectures de textos compartides.

1. Abans de l'escriptura. Després de l'escriptura.

El naixement de l'escriptura i de la ciutat. Hi haurà un final per a l'escriptura?
Perquè escriure encara?

2. Epigrames i inscripcions. Pedres, paraules i primers poemes sobre la ciutat
Espectura, relat i memòria

3. La ciutat maleïda, la ciutat com a utopia i paradís.

L'emancipació del mite i la creació de la literatura moderna

4. Nostàlgia i crítica de la ciutat a l'època de la industrialització. Venècia, París, Nova York.

Teoria dels gèneres. La creació de la novel·la, simfonia urbana. La poesia urbana contemporània.

5. Nous relats, noves cròniques, nous paisatges de la desolació.

Fragmentació de la unitat narrativa. Crítica de la idea de gènere.

Bloc 2. Mite i arquitectura

Professor: Pedro Azara

A l'assignatura s'estudien alguns mites, escrits o il·lustrats, de les principals cultures antigues mediterrànies que es refereixen a déus i herois constructors, als seus gestos i a les seves gestes, amb l'objectiu d'intuir l'imaginari arquitectònic, la imatge de l'arquitecte i de la seva obra subjacents, i valorar si aquestes imatges es relacionen amb el nostre propi possible imaginari. Es comentaran algunes figures de cultures politeïstes (Enki a Mesopotàmia, Ptah a Egipte, Apol·lo a Grècia) i monoteïstes (Tomàs al cristianisme), a partir de textos i d'imatges.

Objectius específics:

És apte per a:

- aplicar les metodologies d'anàlisi i les tendències actuals historiogràfiques relacionades amb la teoria de l'art, l'arquitectura i la ciutat

És capaç de:

- desenvolupar el raonament crític davant del fet arquitectònic i el seu context social i cultural, històric i actual, per saber comunicar i sintetitzar les idees i argumentacions relatives a la producció artística i arquitectònica, a la producció d'espai en general, a la gestió urbana i a la gestió cultural

- elaborar projectes d'investigació de teoria i història de l'arquitectura, i en la col·laboració de processos de gestió cultural urbana i museística

Aprofundirà sobre coneixements relatius a la teoria i la història de l'arquitectura, dins de les tradicions de pensament teòric i crític de la nostra cultura i en el context general de les arts, de les tècniques i de la producció de l'espai.

Dedicació: 125h
Grup gran/Teoria: 15h
Grup petit/Laboratori: 30h
Aprentatge autònom: 80h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Avaluació continuada (%) Avaluació final (%)
SE06 Exposició pública i oral a classe 50 50
SE08 Valoració de treballs presentats 50 50

Les classes es desenvolupen d'una manera activa i participativa. Es realitzaran lliçons magistrals seguides de debats i comentaris. Els treballs del curs estaran vinculats als temes desenvolupats en les classes i s'exposaran de manera pública i oral a final de curs.

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

Avaluació continuada telemàtica

En les situacions de docència online, l'avaluació continuada es produirà de manera sincrònica i asincrònica, pels mitjans que estableixi la Universitat i el Centre, amb un registre periòdic de l'activitat acadèmica mitjançant entregues, fòrums, qüestionaris o qualsevol altre mitjà que faciliti la plataforma Atenea, o les eines alternatives que siguin proporcionades al professorat. En les situacions en les quals aquesta docència telemàtica es produeixi amb la docència presencial ja iniciada, o per qüestions d'ordre extraacadèmic, les alteracions de les ponderacions o sistemes de control regular de la docència seran comunicats detalladament a tots els estudiants a la Atenea de cada assignatura.

Avaluació final telemàtica

Si l'avaluació continuada telemàtica no és positiva, es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en format telemàtic que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable i els mitjans i eines TIC que proporcioni la Universitat o el Centre.

Les mesures d'adaptació a la docència no presencial s'implementaran atenent als criteris de seguretat TIC i protecció de dades personals per tal de garantir el compliment de la legislació en matèria de Protecció de Dades Personals (RGPD i LOPDGDD)

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Azara, P. Castillos en el aire : mitos y arquitectura en Occidente. Barcelona: Gustavo Gili, 2005. ISBN 8425220181.
- Llorente Díaz, M. La ciudad: huellas en el espacio habitado. Barcelona: Acantilado, 2015. ISBN 9788416011582.
- Azara, P. La reconstrucción del Eden: mito y arquitectura en Oriente. Barcelona: Gustavo Gili, 2010. ISBN 9788425223785.
- Mediterráneo: del mito a la razón. Barcelona: Obra Social "la Caixa" : Tenov, DL 2014. ISBN 9788499000978.
- Llorente, M. Topología del espacio urbano: palabras, imágenes y experiencias que definen la ciudad. Madrid: Abada Editores, 2014. ISBN 9788416160075.

Complementària:

- Bordieu, P. Las reglas del arte: génesis y estructura del campo literario. 2ª ed.. Barcelona: Anagrama, DL 1997. ISBN 8433913972.
- Arquitectura escrita. Madrid: Círculo de Bellas Artes; Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, cop. 2010. ISBN 9788487619175.
- Cuando los dioses hacían de hombres: mitología mesopotámica. Madrid: Akal, 2004. ISBN 8446017628.
- Barthes, R. Mitologías. 2ª ed. rev. Madrid: Siglo XXI de España, 2009. ISBN 9788432313202.
- Hall, Edward T. La dimensión oculta: enfoque antropológico del uso del espacio. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local, 1973. ISBN 8470881043.

RECURSOS

Enllaç web:

- Intranet Docent. <https://atenea.upc.edu/moodle/login/index>